

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Digitální učební materiál

Projekt: Digitální učební materiály ve škole, registrační číslo projektu CZ.1.07/1.5.00/34.0527

Příjemce: Střední zdravotnická škola a Vyšší odborná škola zdravotnická, Husova 3, 371 60
České Budějovice

Název materiálu: Socializace jedince a socializační činitelé – pracovní list

Autor materiálu: Mgr. Ilona Bláhová

Datum (období) vytvoření: 25. 6. 2012

Zařazení materiálu:

Šablona: Inovace a zkvalitnění výuky prostřednictvím ICT (III/2)

Tematická oblast: Sociální psychologie a úvod do sociální komunikace

Sada: PS7

Číslo DUM: 03

Předmět, ročník:

Psychologie a komunikace, 3. ročník

Ověření materiálu ve výuce:

Datum ověření: 24. 9. 2012

Třída: ZDA 3.A

Ověřující učitel: Mgr. Ilona Bláhová

Popis způsobu použití materiálu ve výuce:

Pracovním listem je vhodné navázat na výklad daného tématu v předcházející hodině. Materiál využívá problémových a deduktivních úloh, se snahou o zapojení vlastních prožitků a osobních životních zkušeností žáků, což by mělo napomoci snazšímu pochopení a zapamatování si základních principů a zákonitostí z oblasti sociální psychologie. Pracovní list by měli žáci zpracovat nejprve samostatně a následně je vhodné provést obecný rozbor úloh a jejich řešení společně s učitelem (klíč). Žáci tak získají zpětnou vazbu, která jim poslouží ke kontrole vlastního zpracování. Pracovní listy mohou zachycovat osobní informace žáků, a proto by jim měly zůstat. Mohou tak sloužit i jako materiály k domácí přípravě.

Tento výukový materiál je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

PRACOVNÍ LIST

Název: Socializace jedince
a socializační činitelé

Téma: Sociální psychologie

M. Meadová „Lidství je nutno se naučit“

Úkol č. 1

Jaké chování od vás vyžadují vaši rodiče?

Rodiče chtějí, abych:

.....
.....
.....

Porovnejte, v čem se liší požadavky rodičů vašich spolužáků ?

.....
.....

Úkol č. 2

Jaké chování od vás vyžadují vaši učitelé?

.....
.....
.....

Jaké chování imponuje vašim spolužákům?

.....
.....

Úkol č. 3

Vliv socializačních vlivů na fyziologické děje

V praxi se setkáváme s tím, že tatáž potrava může vyvolávat chuť i odpor. Zkuste se zamyslet, jak by bylo možné toto vysvětlit z hlediska sociální psychologie?

.....
.....
.....
.....

Pokuste uvést konkrétní příklady:

.....

Úkol č. 4

Zapátrejte ve svých vzpomínkách na svého hrdinu (idola) z dětství či dospívání. Může to být jak fiktivní postava, tak reálný člověk. Co jste na něm obdivovali?

.....
.....

Chtěli jste se mu nějak přiblížit? Napodobovali jste ho?

.....
.....

Úkol č. 5

Jakým způsobem ovlivňuje socializace jedince

Napište příklady k jednotlivým tezím.

Člověk socializací získává:

- Lidské způsoby chování

Příklad vhodného společenského chování.....

- Prožívání

Jak člověk prožívá ztrátu někoho blízkého?.....

- Sebehodnocení

Kdo a jakým způsobem ovlivnil vaše sebehodnocení?.....

- Uspokojuje biologické potřeby typicky lidským způsobem

Jaké jsou rozdíly ve stolování v různých kulturách?.....

- Uspokojuje vyšší potřeby

Příklad vyšší potřeby, která je uspokojována v kontaktu s druhými lidmi.....

- Osvojuje si verbální i neverbální komunikaci

Vysvětlete termín „mateřská řeč“.....

- Získává vědomosti, dovednosti, návyky

Jaké konkrétní dovednosti jste získal/a v kontaktu s druhými lidmi?.....

- Rozvíjí sebeovládání

Ve které situaci jste uplatnil/a sebeovládání?.....

- Získává vzdělání, sebevzdělání

Proč je pro zdravotnického asistenta důležité celoživotní vzdělávání?.....

- Formuje názory, postoje

Jakým způsobem se liší názor např. na módu vás a vašich prarodičů?.....

- Učí se sociální roli

Jaké vlastnosti má mít zdravotnický asistent?.....

- Osvojuje si společenské normy

Kdo komu podává ve společnosti ruku?.....

Přečtěte si průběh následujícího experimentu:

Skupina amerických studentů byla požádána, aby ze sociálně utlumené a nehezké dívky „udělala“ hvězdu. Studenti zvali dívku na všechny důležité večírky a taneční zábavy a snažili se, aby na nich nikdy neseseděla a byla středem pozornosti, Chovali se k ní, jako by byla „kolejní kráska“. Ještě než uplynul rok, dívka se od základů změnila: vykazovala klidnou jistotu jako akceptovaná žena, uvolněné chování a zaměření na sociální úspěch u ní setrvalo i po té, co se skupina stáhla. Měla úspěchy, protože se pokládala za úspěšnou a cítila se jako úspěšná osoba. Reakce druhých v ní takový dojem vyvolávaly. Její sebecit a sebehodnocení bylo produktem uvedených interakcí.

Pokuste se nalézt podobné situace, ve kterých je jedinec lidmi v jeho okolí ovlivněn.

PRACOVNÍ LIST - KLÍČ

Název: Socializace jedince
a socializační činitelé

Téma: Sociální psychologie

M. Meadová „Lidství je nutno se naučit.“

Úkol č. 1

Jaké chování od vás vyžadují vaši rodiče?

Rodiče chtějí, abych:

Učitel může s žáky diskutovat, jak oni sami vnímají požadavky rodičů, se kterými z nich se ztotožní, které se jim zdají nepřijatelné a které by doplnili.

Porovnejte, v čem se liší požadavky rodičů vašich spolužáků?

Učitel a žáci mohou diskutovat o tom, zda se požadavky rodičů víceméně shodují, které z nich jsou zastoupeny častěji a zda je i sami žáci vnímají jako důležité.

Úkol č. 2

Jaké chování od vás vyžadují vaši učitelé?

Učitel může s žáky diskutovat, jak oni sami vnímají požadavky učitelů, se kterými z nich se ztotožní, které se jim zdají nepřijatelné a které by doplnili.

Jaké chování imponuje vašim spolužákům?

Učitel s žáky může diskutovat, zda je požadované chování ze strany učitelů oceňováno i spolužáky, nebo zda jim imponuje chování opačné. Je rozdíl mezi zkušeností získanou na ZŠ a SŠ?

Úkol č. 3

Vliv socializačních vlivů na fyziologické děje

V praxi se setkáváme s tím, že tatáž potrava může vyvolávat chuť i odpor. Zkuste se zamyslet, jak by bylo možné toto vysvětlit z hlediska sociální psychologie?

Každá kultura determinuje i alimentární zvyklosti. Tyto názory člověk automaticky přejímá, stávají se součástí jeho postojů. Změna těchto postojů je náročná.

Zkuste uvést konkrétní příklady:

vegetariánství a odpor k masu, požívání psů, hmyzu - některé asijské kultury x evropské zvyklosti, vepřové maso – židovská kultura, kanibalismus..., Indie x hovězí maso.

Úkol č. 4

Zapátrejte ve svých vzpomínkách na svého hrdinu (idola) z dětství i dospívání. Může to být jak fiktivní postava, tak reálný člověk. Co jste na něm obdivovali?

Chtěli jste se mu nějak přiblížit? Napodobovali jste ho?

Učitel může s žáky diskutovat o tom, zda se jejich názory změnily, zda jsou vlastnosti, které obdivovali v dětství pro ně důležité i dnes, nebo zda preferují jiné.

Úkol č. 5

Jakým způsobem ovlivňuje socializace jedince

Napište příklady k jednotlivým tezím.

Člověk socializaci získává:

- Lidské způsoby chování

Příklad vhodného společenského chování (nabídnutí místa v dopravním prostředku staršímu člověku, pozdrav, omluva...)

- Prožívání

Jak člověk prožívá ztrátu někoho blízkého.

Je to náročná životní situace, se kterou se jedinec obtížně vypořádává. Je provázána silnými negativními emocemi a mnohdy vyžaduje odbornou léčbu.

- Sebehodnocení

Kdo a jakým způsobem ovlivnil vaše sebehodnocení?

Učitel může vést žáky k tomu, že negativní hodnocení okolí přispívá k vytvoření negativního sebe obrazu a naopak.

- Uspokojuje biologické potřeby typicky lidským způsobem

Jaké jsou rozdíly ve stolování v různých kulturách? (většina lidí na světě jí rukama, Evropané používají příbor, Američané užívají příborový nůž pouze pro krájení, Číňané jedí hůlkami apod.)

- Uspokojuje vyšší potřeby

Příklad vyšší potřeby, která je uspokojována v kontaktu s druhými lidmi (potřeba lásky, uznání, sounáležitosti...)

- Osvojuje si verbální i neverbální komunikaci

Vysvětlete termín „mateřská řeč“. Dospělí přizpůsobují svoji řeč dítěti – na miminko mluví pomalu, výrazně, sdělené opakují, využívají výraznou mimiku. Opakují řečové projevy dítěte i jeho neverbální komunikaci.)

- Získává vědomosti, dovednosti, návyky

Jaké konkrétní dovednosti jste získal/a v kontaktu s druhými lidmi? Učitel může s žáky hovořit o užitečnosti takto získaných dovedností: "A kde je využíváte?"

- Rozvíjí sebeovládání

Ve které situaci jste uplatnil/a sebeovládání?

Učitel se může dotazovat toho, jak bylo v dané chvíli sebeovládání náročné, jaké pocity jedinec zažíval a jak tuto situaci následně hodnotil.

- Získává vzdělání, sebevzdělání

Učitel může poukázat na význam rodiny, která slouží pro dítě jako vzor.

Proč je pro zdravotnického asistenta důležité celoživotní vzdělávání?

Získávání nových poznatků umožní ZA poskytovat lepší péči, pozitivně přispívá k jeho sebehodnocení a působí jako prevence syndromu vyhoření.

- Formuje názory, postoje

Jakým způsobem se liší názor např. na módu vás a vašich prarodičů?

Učitel se může otázat, zda si žáci myslí, že podobné problémy budou mít i oni se svými dětmi.

- Učí se sociální roli

Jaké vlastnosti má mít zdravotnický asistent? (všestranná vzdělanost, odborné vědomosti, charakterové vlastnosti, emocionální vlastnosti, výkonové vlastnosti, dovednosti...)

- Osvojuje si společenské normy

Kdo komu podává ve společnosti ruku? (starší - mladšímu, výše postavený – níže postavený, žena - muži)

Přečtěte si průběh následujícího experimentu:

Skupina amerických studentů byla požádána, aby ze sociálně utlumené a nehezké dívky „udělala“ hvězdu. Studenti zvali dívku na všechny důležité večírky a taneční zábavy a snažili se, aby na nich nikdy neseseděla a byla středem pozornosti, chovali se k ní, jako by byla „kolejní kráska“. Ještě než uplynul rok, dívka se od základů změnila: vykazovala klidnou jistotu jako akceptovaná žena, uvolněné chování a zaměření na sociální úspěch u ní setrvalo i po té, co se skupina stáhla. Měla úspěchy, protože se pokládala za úspěšnou a cítila se jako úspěšná osoba. Reakce druhých v ní takový dojem vyvolávaly. Její sebecit a sebehodnocení bylo produktem uvedených interakcí.

Pokuste se nalézt podobné situace, ve kterých je jedinec lidmi v jeho okolí ovlivněn.

Učitel diskutuje s žáky o jejich zkušenostech.